

“Les consultes són una eina útil per a socialitzar el dret de decidir”

Biel de Montserrat i Valls (Girona, 1986), llicenciat en ciències polítiques per la UAB, especialitzat en gestió pública. Treballa al Girocleta –el servei públic de bicicletes– de l'Ajuntament de Girona. És un dels dos portaveus de Girona Decideix.

“Que les consultes tinguin un caràcter cívic notable no vol dir que s'hagin de marginalitzar els partits ni que s'hagin de demonitzar”

Després d'un inici una mica incert, com funciona l'organització per a la consulta de Girona, en la tercera tongada, el 25 d'abril?

—Ens hem organitzat força bé, si bé és cert que inicialment hi va haver dubtes.

—**Girona serà una de les ciutats més importants que haurà organitzat una consulta d'aquest estil. Què hi ha en joc?**

—Organitzem la consulta amb el suport de l'Ajuntament. Per tant, comptem amb un suport important. Però Girona no és una ciutat fàcil, malgrat que el tòpic diu que és molt catalanista. Heus aquí el repte, perquè molta gent que aparentment són partidaris d'organitzar això costa d'aixecar-los de la cadira.

Entenem que hi haurà moltes mirades fixades en Girona i per a molta gent serà molt simbòlic allò que hi passi, tant pel moviment de les consultes, com per la gent que voldrien que no funcionessin. Per tant, sí que serem una mica al ulls de tothom.

—Quina actitud trobeu entre els ciutadans, tenint present que aquesta consulta és una de les primeres que es durà a terme en una de les ciutats grans del país?

—Una actitud positiva. Però cal un esforç per a mobilitzar la gent. Per exemple, ens hem proposat de donar molta importància i treballar molt el vot anticipat. Creiem que és una bona manera de poder arribar a sectors als quals potser no els arriba tant la informació de les consultes, o gent a qui costa més de mobilitzar-se. I per això també mirem de cercar persones que ens puguin ajudar en la mobilització, gent vinculada a moviments veïnals, sectors socials diversos. O, per exemple, mobilitzar aquest sector catalanista del PSC, que potser no se sent tan implicat... Volem arribar al màxim de població possible, fins i tot a aquella que no se sent tan propera a les consultes.

—**La reacció desmesurada de la justícia espanyola en el cas d'Arenys de Munt va ser un element de mo-**

bilització. Ara, l'estat ha optat per una mena de silenci administratiu. Aquest canvi d'estratègia judicial facilita la mobilització o la perjudica?

—A mesura que agafem experiència, tenim els precedents de les organitzacions anteriors. Les dificultats mirem d'esquivar-les, i evitem que siguin un inconvenient. Però sí que, d'alguna manera, és cert que el fet que l'estat hagi canviat d'estratègia, que s'hagi fet enrere amb relació als atacs judicials, fa que molta gent no se senti agredida tan directament ni exhortada a participar.

Per això hem de fer un esforç per explicar que aquesta consulta va més enllà d'una reacció aïllada, perquè, igualment, l'actitud de l'estat, encara que canviï d'estratègia, continua tenint els mateixos dèficits democràtics pel que fa al reconeixement del nostre dret de decidir.

—**Creieu que l'estat ha fet aquest canvi estratègic expressament, per evitar l'efecte de mobilització?**

—Potser sí. Però és clar que el caràcter pacífic i nítidament democràtic de les consultes és allò que més els ha descol·locat i els és molt difícil de combatre, des dels àmbits mediàtics i polítics espanyols. Això, d'alguna manera, els ha desorientats. Sovint han volgut titllar-nos de violents, de totalitaris, etc. Però tot això de les consultes populars els ha desarmats del tot. I aquest fet també és molt important i cal tenir-lo en compte.

—Amb relació a l'àmbit polític, com valoreu la participació dels partits en aquest procés?

—Topem una mica amb el problema que no s'acaba de saber ben bé on comença el projecte de país i el dels partits. Però tenim el suport de partits. Iniciativa, per exemple, hi dona suport, però no s'hi implica gaire. CiU, ERC i CUP hi donen suport i han expressat que, en la mesura de les seves possibilitats, col·laboraran a l'èxit de la consulta. Però el paper que demanem als partits és de fer campanya pel sí o pel no, sense posar-se en l'organització estricta. És la manera de preservar-ne la neutralitat i el caràcter cívic, que no vol dir que no sigui polític. Això ens permet d'arribar a amplis segments de la població.

—Aquesta dicotomia societat civil-partits, no perjudica la fortalesa s'aquesta iniciativa?

—S'ha de diferenciar *polític* de *partidista*. Aquestes consultes, per molt que es promoguin des de plataformes cíviques, són totalment polítiques. Ara, volem evitar que siguin partidistes, per a poder facilitar que hi hagi el màxim nombre de gent que s'hi pugui sentir identificada, de manera transversal. També cal dir que aquesta fòbia que hom té als partits, cal vigilar-la una mica. Els partits polítics són actors socials polítics molt importants. Per tant, que les consultes tinguin un caràcter cívic notable no vol dir que s'hagin de marginar els partits ni que s'hagin de demonitzar.

—Què poden significar les consultes en el mapa polític català, sobretot tenint present que som en un any electoral a Catalunya?

—Penso que el moviment ha estat tan ampli que no hi ha cap partit que se'n pugui aprofitar. Sigui com sigui,

“Cal treballar amb el fons del marc nacional dels Països Catalans, però també cal admetre que hi ha ritmes diferents”

però, ha quedat clar —i en aquest sentit es veurà l'efecte de les consultes— que l'espai independentista i el sobiranista és molt nombrós. D'alguna manera es va reconfigurant l'espectre polític nacional. Hi ha molta gent desorientada, i això pot fer que alguns partits adoptin discursos i estratègies que fins ara no defensaven perquè els consideraven electoralment poc rendibles.

Però, més enllà d'això, el moviment de les consultes és, primer de tot, una eina molt útil per a fer arrelar i socialitzar el dret de decidir. Anem aconseguint que cada vegada més gent percebi el poble català com a subjecte polític. Això és molt important perquè, si aspirem a ser reconeguts internacionalment com a poble, hem de començar reconeixent-nos a nosaltres mateixos. Per tant, té una força increïble, fins i tot per a aquells que no volen la independència.

Aquesta és la gràcia: amb les consultes, el moviment autodeterminista ultrapassa l'àmbit tradicional de l'independentisme i arriba a una majoria social que reconeix Catalunya com a subjecte polític. Per tant, és normal que els partidaris de la independència defensin el dret de decidir, l'autodeterminació, com a principi democràtic. I aquí trobarem gent que reconeix el dret a l'autodeterminació i que defensa el poble català com a subjecte polític, però que són federalistes, com és el cas, per exemple d'ICV o EUiA.

—Potser el catalanisme fa un pas amb la defensa del dret d'autodeterminació, però encara passa de puntetes pel tema del subjecte d'aquest dret, l'abast de la nació.

—Convé separar-ho. Les consultes són un avenç importantíssim per al moviment autodeterminista. D'alguna manera cal separar-ho, perquè aquest debat no s'ha abordat directament. Tot i que, fruit de les consultes, no tan sols paraules com *autodeterminació* i

independència, sinó també conceptes com els dels Països Catalans han aparegut en els debats. Per tant, en certa mesura, no cal menystenir això. És cert que no hem pogut identificar els Països Catalans en aquestes consultes; és cert que el moviment s'ha impulsat principalment a Catalunya. Però si més no el debat també ha sorgit en paral·lel. A més a més, no hem d'oblidar que a les Illes hi ha nascut també un moviment que proposa l'organització de consultes.

S'han d'assumir els diversos ritmes que té cada territori. Cal treballar amb el fons del marc nacional dels Països Catalans, però també cal admetre que hi ha ritmes diferents. És una qüestió polèmica, però no proposar-se-la és ser curt de mires. Es pot discutir si cal mantenir estratègies similars o no, si cal seguir ritmes diferents adaptats a la idiosincrasia de cada territori, però cal debatre-ho. Potser és per l'esquarterament a què ha estat sotmès el país, però cal adaptar a la idiosincrasia de cada lloc la lluita per l'autodeterminació.

—La primera tongada de les consultes va tenir força repercussió internacional. Hi ha res previst, en aquest sentit?

—Bé, de fet, el CIEMEN ha organitzat a Girona, del 23 al 25 d'abril, una trobada d'una xarxa de pobles sense estat. Això és un gran favor que ens fan, perquè afavorirà aquesta presència internacional el dia de la consulta. I aquest és un aspecte també molt important.

—Girona Decideix es proposa cap objectiu de participació el 25 d'abril?

—No, no. La cosa important és que el debat arribi a tots els racons de la ciutat. Intentarem que hi hagi la màxima participació possible, però la prioritat és estendre el debat a la ciutat.

Enric Rimbau